

Народная Газета

№64(577) 3 красавіка 1993 г. Субота.

Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах.

Тыраж 625697 экз.

Кошт у розніцу — 4 руб.

ФАКС

Вкратце

Председатель Президиума Верховного Совета Республики Беларусь Станислав Шушкевич принял 2 апреля в белорусском парламенте делегацию Североатлантической ассамблеи.

Он отметил, что опыт, приобретенный Североатлантической ассамблеей — единственным парламентским органом, который вот уже четыре десятилетия собирает вместе европейских и североамериканских законодателей, — чрезвычайно интересен и полезен для Беларуси.

Завершился визит в Республику Беларусь главнокомандующего объединенными вооруженными силами НАТО на центральноевропейской театре военных действий Хеннига фон Ондарца.

В заключительный день нахождения в Беларуси натовский генерал беседовал с заместителем министра иностранных дел Беларуси Владимиром Астапенко и начальником управления общественной безопасности и обороны Совета Министров Беларуси Геннадием Даниловичем.

Сторонники Ельцина начали сбор подписей в поддержку проведения после 25 апреля еще одного референдума, но уже по центральному вопросу конституционного кризиса: о полномочиях президента и законодательных органов.

Об этом сообщил глава Федерального информационного центра России Полторанин.

Парламент Грузии обратился в ООН и международные правозащитные организации с призывом помочь положить конец агрессии в Абхазии.

В послании вновь утверждается, что российские войска оказывают помощь абхазским сепаратистам.

Вчера представители стран НАТО обсуждали план, направленный на выполнение резолюции Совета Безопасности ООН о создании запретной зоны в воздушном пространстве Боснии.

Согласно ему, самолеты НАТО будут патрулировать воздушное пространство Боснии и получать право сбивать самолеты, вторгающиеся в пределы запретной зоны.

Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев издал вчера указ о создании военно-морских сил в составе вооруженных сил республики.

Министерство обороны предложено представить кабинету министров предложения о пунктах базирования ВМС.

Вчера ночью ВВС США, Германии и Франции провели очередной рейд по доставке грузов гуманитарной помощи мирному населению восточных районов Боснии.

Восьмью военно-транспортными самолетами союзников сбросили в районе окруженного сербскими вооруженными формированиями города Сребреница 48,6 тонны продовольствия и медикаментов.

Каспийское море впадает в города?

С призывом объединиться в деле спасения Каспийского моря обратился к правительствам прикаспийских государств Государственный комитет по экологии Азербайджана.

Только в Азербайджане, сказано в обращении, в зоне затопления оказались 7 городов и 35 других населенных пунктов с населением около 150 тысяч человек. По подсчетам экспертов, экологический дисбаланс обошелся республике уже в 13 миллиардов рублей. Чтобы избежать дальнейших потерь, считают специалисты, необходимо объявить прикаспийский регион зоной бедствия.

Виктор ШУЛЬМАН.

Рисунок Олега ПОПОВА.

“Индия” в Бресте. Очень вкусно

В Бресте с большим шумом прошла презентация ресторана “Индия” совместного предприятия “Брест-Дельта”.

Личным присутствием действо почтили посол Индии в Беларуси господин Шула и мэр города Иван Болеславович Венцель. Кстати, сестра последнего — Рома Болеславовна получила в упомянутом СП место главного бухгалтера.

Василий САРЫЧЕВ.

Да ведама народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь

Нечарговая адзінаццатая сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь прадоўжыць сваю работу 8 красавіка 1993 года ў 9 гадзін 30 хвілін у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у Доме ўрада.

Внимание! Началась подписка на вторую половину 1993 года

“Народная газета” — ваша газета!

Уважаемые читатели!

С первого номера “Народная газета” стала вашей настоящей газетой. Даже не верится, что за два с половиной года ежедневный тираж издания вырос почти до 619 тысяч экземпляров. А в отдельные дни он достигает 625 — 650 тысяч экземпляров. Каждая другая газета может гордиться таким успехом?

Верим, во втором полугодии 1993 года поклонников “Народной газеты” станет еще больше. Наше настроение — издавать самую интересную, самую демократичную газету как для белорусскоязычных, так и для русскоязычных читателей. Подписавшись на “Народную”, вы будете знать, что делается в вашей области, республике, в близком и дальнем зарубежье. Как и в первом полугодии, бесплатно получите десятки специальных

вкладышей с законами, постановлениями, указами и другими официальными документами Верховного Совета и Совета Министров Республики Беларусь. Планируется также бесплатное издание серьезных рекламных приложений.

Напомним, что стоимость подписки “Народной газеты” на второе полугодие не выше, чем у “Советской Беларуси”, “Республики”, “Белорусской нивы”, “Знамени юности”, а значительно ниже, чем у московских изданий. Но “Народная газета” — ваша газета, и этим все сказано!

Вас, уважаемые читатели, ждут на подписных пунктах и в отделениях связи. Индекс “Народной газеты” — 63868. Стоимость подписки: на месяц — 130 рублей, на три месяца — 390 рублей, на полгода — 780 рублей.

“Народная газета” — ваша газета!

Переходный возраст?

5 апреля в Минске открывается первый национальный конгресс молодых политиков Беларуси.

В его двухдневных дискуссиях примут участие около 150 представителей зарегистрированных в республике партий и движений, молодежных организаций, депутаты Советов разных уровней, гости из далекого и не очень зарубежья.

Инициаторы конгресса — Ассоциация молодых политических деятелей Беларуси — надеются, что подержанное Советом Министров, Верховным Советом и Комитетом молодежи мероприятие положит начало работе по созданию блока демократических и патристических сил.

Ирина ФЕДОРОВА.

Городок, стройся!

Вчера в Роси был торжественно заложен первый камень в фундамент еще одного жилого городка из числа тех, что строятся в разных районах республики специально для семей военнослужащих, выходящих из Германии.

Это последний из семи таких городков. Напомним, что жилище массив возводится на деньги Германии в счет компенсации за объекты, которые оставляют наши войска на территории ФРГ.

Леонид ТРАПЕЦОВСКИЙ, Белинформ.

Виталий Щербо: чемпион... среди обворованных чемпионов?

Злой рок преследует этого шестикратного олимпийского чемпиона — Виталий Щербо опять обворован.

На сей раз с автостоянки у минской гостиницы “Агат” был угнан его белый ВАЗ-21093. Автомобиль штурмуют сыщики Первого майского РОВД столицы, сотрудники которого, кстати, “вычислили” группу, подозреваемую в ограблении квартиры чемпиона.

Виктор ФЕДОРОВИЧ.

Медицинский прогноз погоды на 3 апреля

Погода в Минске и области будет определяться влиянием периферии циклона. Содержание кислорода в воздухе несколько ниже средних многолетних данных. Неблагоприятный в геофизическом плане день.

Сегодня возможно ухудшение самочувствия больных сердечно-сосудистыми заболеваниями. Ограничьте физическую нагрузку, соблюдайте диету и избегайте конфликтных ситуаций. Не забывайте принимать лекарства, предписанные врачом, включая успокаивающие средства.

Антонина КАРОЗА, научный сотрудник Белинформ.

Аб становішчы Рэспублікі Беларусь і аб важных пытаннях яе ўнутрыпалітычнай і знешнепалітычнай дзейнасці

Даклад Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.С.Шушкевіча на нечарговай адзінаццатой сесіі Вярхоўнага Савета

І. Пабудова прававой дзяржавы

Галоўнай мэтай дзейнасці вышэйшага органа дзяржаўнай улады — Вярхоўнага Савета — з’яўляецца пабудова прававой, дэмакратычнай, суверэннай дзяржавы. Толькі такая дзяржава дазволіць у роўне рэшт забяспечыць кожнаму грамадзяніну належныя ўмовы жыцця, сапраўдны суверэнітэт краіны.

Што зроблена Вярхоўным Саветам у мінулым і што робіцца зараз у гэтым накірунку?

Галоўным і найважнейшым палітыка-прававым дзеяннем з’явілася прыняцце Вярхоўным Саветам у ліпені 1990 года Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце і наданне ёй у жніўні 1991 года статусу Канстытуцыйнага закона, што стварыла ўмовы для правядзення нацыянальнай палітыкі, накіраванага працэсу прававога будаўніцтва на паслядоўнае стварэнне незалежнай дзяржавы.

Сёння менавіта на Канстытуцыйны распуці павінна быць заснавана ўся сістэма прававога рэгулявання. На жаль, дэючы Канстытуцыя 1978 года патрабуе ў гэтым сэнсе прычыповага ўдасканалення. Таму свечасавым было рашэнне Вярхоўнага Савета аб стварэнні Канстытуцыйнай камісіі для падрыхтоўкі новай Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Імкнучыся мець заканадаўства, адпаведнае патрабаванням часу і нашым агульным мэтам, мы за чарговымі 3 гады прынялі каля 500 заканадаўчых актаў, больш, чым за пяцігоддзя 50 гадоў. Зразумела, што сама па сабе такая высокая інтэнсіўнасць заканадаўчарскай не дазваляла пабегнуць пэўных упущэнняў, хібаў, сістэмных і сэнсавых недасканаласцей.

Тым не менш, дзякуючы сумленнай працы нашай Вярхоўнага Савета, у заканадаўстве замацаваны ў якасці асноўных прыпынкі суверэнітэту дзяржавы, правы асобы, роўнасць форм уласнасці і гаспадарання. Цяпер задаецца вядомае на паўпення гэтых прыпынкаў, надання ім больш ёмістага зместу, забеспячэння збалансаванасці прававых норм. Імклівае палітычных працэсаў ускладняе пабудову сучаснай прававой сістэмы. Заканадаўчыя акты з’яўляюцца ў значнай ступені адасобленымі і разарванымі. Надзвычай адзасць з’яўляецца сістэматызацыя і ўдасканаленне заканадаўства, фундаментам чаму павінна стаць новая Канстытуцыя.

Мы вызначылі галоўны накірунку развіцця нацыянальнай гаспадаркі — стварэнне рэспубліканскай эканомікі. Але трэба, каб такі пераход адбываўся ў шырокай форме, па правілах, якія ўстаноўлены законам. Напярэдадні гэтай сесіі Канстытуцыйная камісія далаправава праект Канстытуцыі з улікам патрабаванняў, замацаваных у паставах Вярхоўнага Савета ад 5 лютага 1993 года. Далапраўка зроблена на падставе вынікаў галасавання, якое вызначыла правы калідор для распрацоўшчыкаў. Набор завершаных тэзісаў утрымлівае ўнутраную супярэчлівасць, якую я прадаманструю на прыкладзе падзялення ўлад.

Згодна з падрыхтаваным праектам, выкананая ўлада будзе дэмавівацца. Разам з прэзідэнтам, у якасці свайго кіраўніа, яна набывае выржэнства над усімі іншымі дзяржаўнымі органамі, бо прэзідэнт надасюда такія паўнамоцтвы, якімі не валодае нават прэзідэнт Злучаных Штатаў Амерыкі.

Хацеў бы таксама адзначыць, што і прапанаваная сістэма выканаўчай улады на агульнадзяржаўным узроўні з’яўляецца недасканалай. Перш за ўсё таму, што яна двухступенчатая. Прэзідэнт будзе вырашаць найбольш важныя пытанні, і яму спатрыбача велізарны апарат чыноўнікаў, каб рыхтаваць прэзідэнцкія ўказы і кіраваць усеі сістэмай выканаўчай улады.

У той жа час урад, які фарміруецца з прафесіяналаў, будзе вырашаць больш дробныя пытанні. Ва ўмовах, калі ўласнасць з’яўляецца неаддзяльна дзяржаўнай, такі прэзідэнт неабходна будзе кіраваць не толькі на рэспубліканскім узроўні, але і на мясцовым.

Прэзідэнт згодна з праектам фарміруе і большасць судоў. Дадатна да гэтага ж традыцыйную залежнасць усіх дзяржаўных органаў у сферы матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння ад выканаўчай улады.

Блізкая да неабмежаванай сферы ўздзеяння прэзідэнта ўзмацняецца на фоне аматарскай супрацьпалітычнай, у склад якога да таго ж будуць уваходзіць прадстаўнікі мясцовых выканаўчых структур. Пры такой раскладцы рэальнага падзялення ўлад не будзе.

На маю думку, парламенцкая рэспубліка забяспечвае большы ўзровень дэмакратыі, а апытамыяны варыянт — гэта дзяржава, дзе прэзідэнт з’яўляецца толькі галоўнай дзяржавай. Не выпадкова, што ў Еўропе існуюць пераважна парламенцкія дзяржавы.

Такая форма кіравання забяспечвае адкрытасць, галаснасць, дэмакратызм прыняцця рашэнняў, улік разнастайных думак і падыходаў. На жаль, паставава Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 5 лютага не дазваляе ісці па шляху аб’гуртвання, з майго пункту гледжання, падыходаў.

На маю думку, неабходна выявіць пункт гледжання шырокай грамадскай аб’гуртвання, з навуковых пазіцыяў вызначыць структуры вышэйшых органаў дзяржаўнай улады. Тут шмат праці і для Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву. Хацу пажадаць, каб усе члены Канстытуцыйнай камісіі больш актыўна працавалі над праектам Асноўнага Закона.

У апошні час мы, на жаль, мала ўвагі ўдзельлі свечасавому ўзненню змянення і далаўненняў у дэючы Асноўны

Закон. Ён утрымлівае шмат архаічных норм і супярэчнасцей, не толькі рэалісцісці, але не дазваляе прымяняць асобныя палажэнні некаторых прынятых у апошні час законаў.

Сярод асноўных накірункаў развіцця заканадаўства ў сферы эканомікі — стварэнне законаў, якія вызначаюць існаванне прыватнай прыватнасці. Для правядзення эканамічных рэформ патрабуецца некалькі блокаў заканадаўчых актаў.

У першы блок уваходзяць законы аб уласнасці. Чацка заканадаўства ўжо ёсць — гэта непасрэдна сам Закон аб уласнасці, заканадаўчыя акты аб раздзяленні і прыватнасці, у тым ліку жыллёвага фонду, аб пераходзе да рынку. Але і тут у нас значныя праблемы, які адмоўна адбываюцца на развіцці рынчавых адносін. Далаваўшы права прыватнай уласнасці на зямлю, мы так і не знайшлі пакуль што прымыльнага механізму рэалізацыі гэтага права. Няма законаў аб страхаванні будаўніцтва на паслядоўнае стварэнне незалежнай дзяржавы.

Неабходна стварыць нарматыўную базу, якая б выклікала зацікаўленасць кожнага грамадзяніна ў прыватнасці і далава б магчымасць усім жадаючым удзельнічаць у гэтым працэсе на роўных падставах. Трэба прадугледзець, каб кожны грамадзянін абавязана атрымаў частку дзяржаўнай маёмасці па прыватнасці. Вядома, паўнамоцтва сродкі ад прыватнасці мэтазгодна накіраваць на індэксіраванне ўкладу насельніцтва ў Аганданскі банк.

На ўсіх узроўнях неабходна забяспечыць максімальна адкрыты спосаб прыняцця рашэння аб прыватнасці. Кабінетная прыватнасць без уліку меркаванняў людзей, строга дзяржаўнага кантролю ў гэтай справе можа толькі ускладніць пераход да рынку.

Другі блок законаў датычыцца арганізацыйна-прававых форм прадпрыемстваў і дзейнасці. Тут справа ідзе лепш. Прыняты законы аб прадпрыемствах, аб прадпрыемстве, аб межамых інвестыцыях, аб банках і банкахскай дзейнасці, у апошні час — аб акцыянерных таварыствах, таварыствах з абмежаванай адказнасцю і таварыствах з дадатковай адказнасцю. Але ў гэтых актах не ўраўнаважаны ўсе істотныя аспекты гаспадарчай дзейнасці. Вырашэнне гэтых пытаньняў можна толькі ў Кодэкс прадпрыемстваў.

І апошні, трэці блок законаў мае найважнейшую сацыяльную накіраванасць і прызначаны для рэгулявання працоўных адносін у новых умовах, правай аховы малазабеспечаных, катэгорыі насельніцтва і пераадолення адмоўных вынікаў беспрацоўя. Гэта — галоўны напрамак нашай палітыкі ў сацыяльнай сферы, гэта свечасавая абарона інтарэсаў людзей. Адпаведныя законы трэба прымаць разам з законам, накіраваным на рэгуляванне новых эканамічных адносін.

Пераход да рынчавай эканомікі патрабуе стварэння сістэмы сацыяльнага рэгулявання, сацыяльных гарантый для грамадзян. Вярхоўны Савет прымаў меры, накіраваныя на захаванне сацыяльнай абароны насельніцтва. Не заўсёды яны з’яўляліся ўласнай ініцыятывай парламента, а часам прымаўся пад ціскам прафсаюзаў або грамадскіх рухаў. Але ўсе ж можна сказаць, што Вярхоўны Савет і згодна са сваёй кампетэнцыяй урад у межах фінансавых магчымасцей стараліся рагаваць на эканамічнай і палітычнай рэалі.

Такую палітыку трэба прадаўжаць. Болей таго, сацыяльна-эканамічныя правы грамадзян неабходна замацаваць на канстытуцыйным узроўні.

Перайдзю радыкальнага адмоўлення ад ранейшых ініцыятыў талы тым, што мы ў гэты момант ступілі звязаны з сацыялістычным ладам, прайшоў у дэючай Канстытуцыі мясца шэраг так званых сацыяльна-эканамічных правоў грамадзян, напрыклад, на працу, на жыллё, на бясплатнае адукацыю, на медыцынскую абслугоўванне. У пэўнай ступені яны забеспечваліся і забеспечваюцца дзяржавай, і было б вялікай памылкай выкрэсліць іх з Асноўнага Закона. Справа не толькі ў тым, што іншыя падыходы адвядзюцца на насельніцтва, дарчы, па даных правядзенага некалькі дзён назад сацыялагічнага апытання, 70 працэнтаў рэспандэнтаў выказаліся за захаванне гэтых правоў. Галоўнае ў тым, што дзяржава да таго і існуе, каб абараніць сваіх грамадзян не толькі ад фізічнага, але і ад эканамічнага гвалту з боку іншых асоб, стварыць ім умовы для поўнай рэалізацыі сваіх здольнасцей.

Вядома, што падыходы да вырашэння гэтай праблемы будуць адрознівацца ад былых метадаў. Патрабуе зусім іншай ступені матывацыі людзей да працы, развіцця індывідуальнай ініцыятывы, адмова ад палітычнага патэнізму, што выхоўвала грамадзян у духу ўтрымвання.

Комплекс гарантый, які б забяспечыў прыстойнае жыццё найбольш сацыяльна неабароненых слаёў насельніцтва, у практыцы новай Канстытуцыі захаваны.

II. Эканаміка і сацыяльная палітыка

Няма патрэбы падрабязна асвятляць эканамічныя пытанні, якія напружана абмяркоўвалі на гэтай сесіі. Але хацу адзначыць адзін з важных аспектаў, якому не было ўдзельна дастаткова ўвагі. Размова ідзе аб неабходнасці знаходжання шляхоў па абароне эканамічных інтарэсаў дзяржавы і яе грамадзян, магчыма, шляхам павышэння палітыкі і праз існыя эканамічныя рычаі, асабліва ў тых рэгіёнах, з якіх ахціцуюцца масавы вываз прадукцыі і тавараў.

III. Эканаміка і сацыяльная палітыка

Няма патрэбы падрабязна асвятляць эканамічныя пытанні, якія напружана абмяркоўвалі на гэтай сесіі. Але хацу адзначыць адзін з важных аспектаў, якому не было ўдзельна дастаткова ўвагі. Размова ідзе аб неабходнасці знаходжання шляхоў па абароне эканамічных інтарэсаў дзяржавы і яе грамадзян, магчыма, шляхам павышэння палітыкі і праз існыя эканамічныя рычаі, асабліва ў тых рэгіёнах, з якіх ахціцуюцца масавы вываз прадукцыі і тавараў.

раў, неабходных рэспубліцы.

Гаворачы аб сацыяльнай палітыцы, не магу не закрануць і пытанне аб сацыяльнай справядлівасці. Што я маю на ўвазе?

У апошні час пры прыняцці таго або іншага закона прадугледжваюцца льготы для адпаведных катэгорыяў работнікаў. Безумоўна, льготы ў асноўным устаноўлены правільна для тых, хто іх заслужыў. Але пры рэалізацыі гэтых законаў нярэдка дасягаюцца такія вынікі, якія ўлічваюцца тым, хто жыве кажуць, не мае да іх дачынення. Напрыклад, “чарнобыльскія льготы”. Не сакрэт, што 3-а нядалага механізму рэалізацыі закона гэтымі льготамі карыстаюцца і тыя асобы, якія праехалі на службовым аўтамабілі па забруджанай зоне, або пабылі там некалькі дзён у камандзіроўцы. Гэта тыповы прыклад, але, на жаль, і ў других выпадках шмат недасканаласцей, над карэкціроўкай якіх нам трэба працаваць.

Мы ставім сваёй мэтай стварэнне дэмакратычнай дзяржавы, у якой існуе права на іншую думку. Гэтай дзяржаве супрацьпакізаным у якой бы там ні было форме талітарызма і іншых дыктаў. Ужо зараз агульным прыпынкам нашага жыцця з’яўляецца палітычны і ідэалагічны паліталізм. Цяпер гэта замацавана ў дэючай Канстытуцыі і некаторых законах (напрыклад, аб асноўных прынцыпах народнаўладдзя), а таксама плануецца замацаваць у новай Канстытуцыі. Гэты прынцып азначае адказ ад узвядзення ідэалагічна асобнай партыі або асобнай сацыяльнай групы ў ранг афіцыйнай, прызначэнне палітычнай ініцыятыўны асноў для фарміравання, вылучэння і ажыццяўлення палітычнай волі грамадства.

Нам ужо зараз неабходна рыхтаваць прававую базу для правядзення картовага выбару ў Саветы народных дэпутатаў, таму трэба паскорыць падрыхтоўку новых законаў аб выбарах, аб грамадскіх аддзяленнях, аб партыях, перапрацаваць Закон аб масовым самакіраванні і мясцовай таспадарцы.

У прававой дэмакратычнай дзяржаве забяспечваецца безумоўнае выкананне міжнародных дагавораў. І нам неглыта не імкнучыся да таго, каб заканадаўча забяспечыць выкананне агульнапрызнаных норм міжнароднага права.

Яшчэ 23 кастрычніка 1991 года намі былі прыняты Закон аб парадку заключэння, выканання і дэнасацыі міжнародных дагавораў, у якім замацаваны прыпынкі прыкрытццю міжнародных дагавораў над унутраным заканадаўствам, вызначана працэдура ўвядзення ў дэючце на тэрыторыі рэспублікі міжнародных дагавораў. За апошні час Вярхоўным Саветам былі ратыфікаваны шэраг дагавораў. Тым самым ствараюцца ўмовы для далучэння рэспублікі да міжнароднай супольнасці.

Сапраўднае забеспячэнне правоў грамадзян патрабуе значных змен у заканадаўчай дзейнасці Вярхоўнага Савета. На жаль, пераўражэнні пра выкананне дэючага заканадаўства адбываюцца і там, што не заўсёды правыя акты маюць канкрэтны характар, часцей за ўсё яны носіць абгульняючы характар і не ўлічваюцца дэталёва працэдуру рэалізацыі тых ці іншых прававых норм. На месцах жа часта далапускаюцца валонтарызм і валідатка. Больш за тое, аддаючы права вырашаць пытанні мясцовым уладам без дэталёвай рэагентацыі парадку выкарыстання гэтага права, мы нярэдка маючым манопольна чыноўнікаў на дазвол, ствараем падставы для злоўжыванняў.

Неабходна рашуча абмежаваць даручэнне ведамствам прымаць тая ці іншыя акты, якія б дэталізавалі адпаведныя правы і нормы, якія гэта адбываецца праз. Трэба ўзмацніць кантроль над такой “прававорскай”, каб не далапускаць звужэння норм, выкладзеных у законе. Даламоу па ўпарадкаванню гэтай дзейнасці могуць аказаць пракуратура, Міністэрства, кантралюючыя органы. Узмацненню гарантый правоў грамадзян паспрыяе распрацоўка і прыняцце Закона аб парадку разгляду ісэм і скаргаў грамадзян.

III. Ахова здароўя

Ужо кожны гадоў пасля чарнобыльскай трагедыі мы вядзем размову аб тым, што для Беларусі праблемнай нумар адзін з’яўляецца ахова здароўя.

Гэта добра разумеюць і медыкі, і простыя людзі. Згодна з апытаннем, амаль кожны чацвёрты жыхар Беларусі адначасна, што яго больш за ўсё турбуе сёння, гэтае праблема, каб не далапускаць звужэння норм, выкладзеных у законе. Даламоу па ўпарадкаванню гэтай дзейнасці могуць аказаць пракуратура, Міністэрства, кантралюючыя органы. Узмацненню гарантый правоў грамадзян паспрыяе распрацоўка і прыняцце Закона аб парадку разгляду ісэм і скаргаў грамадзян.

Аб гэтым я кажу тры дзень назад на пасяджэнні Прэзідыума Вярхоўнага Савета і хацу далавіць да ведама вышэйшага органа дзяржаўнай улады, што многія з членаў Прамоўнага прышлілі да выносу аб неабходнасці пачаць вырашэнне гэтага пытаньня са значнага абнаўлення кіраўніцтва Міністэрства аховы здароўя.

IV. Навука, адукацыя, культура, рэлігія

Паважаныя дэпутаты!

Пытанні гэтай часткі даклада не з тых, аб якіх можна гаварыць мімаходам. Нам

яшчэ давадзецца асэнсаваць стратэгію і важнейшыя прыкрытццю дзяржаўнай палітыкі ў гэтай надзвычайнай галіне.

Далёка не ўсё адбываецца тут так, як хацелася б. Нягледзячы на асобную важнасць развіцця навуковых даследаванняў для будучыні нашай рэспублікі ў нас усё яшчэ адсутнічае глыбокая прадуманая навуковая палітыка, якая ўлічывае спецыфіку нашых рэалій. Няма належнай кардынацыі паміж акадэмічнымі і галіновымі інстытутамі, сістэмай адукацыі, няма матывацыйных прыпынкаў аплаты працы навукоўцаў. Толькі вызначаюцца падыходы да стратэгіі ў галіне культуры і адраджэння духоўных каштоўнасцяў. Далёка не простая справа — фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці народа Беларусі.

Аб становішчы Рэспублікі Беларусь і аб важных пытаннях яе ўнутрыпалітычнай і знешнепалітычнай дзейнасці

На чыстую ваду

Ратаваці начальства, а не інтарэсы гзяржавы

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вярхоўны Савет і ўрад рэспублікі прыкладваю намаля намагацца, каб палізі гандзін росту значнасці. Фактычна гэтай праблеме прысвечана і бягучая парламентарная сесія. Інтэнсіўна напраўляю прававой базы. Але эфектыўнасць дзейнасці праваахоўных органаў значна залежыць ад выкарыстання іх сваіх унутраных рэзерваў, рацыйнальна іх пераарыентацыі на патрэбу сённяшніх праблем.

Адной з прычын росту правапарушэнняў з'яўляецца скасаванасць механізму кіравання эканамікай, асабліва на стыку дзейнасці дзяржаўных і камерцыйных структур. Менавіта тут адбываюцца як разбазарванне дзяржаўных сродкаў, і грамадскіх каштоўнасцей, так і маральнае разлажэнне кіравнікоў, у тым ліку карупцыя. Праваахоўныя органы павінны не абмяжоўвацца выкрывленнем правапарушэнняў, але і ўносіць прапановы па ліквідацыі іх прычын.

У галіне знешняй беспік рэспублікі Вярхоўным Саветам і ўрадам напраўляю асноўныя законы і іншыя правыя акты (аб абароне, аб Узброеных Сілах, аб дзяржаўнай грацы і г.д.). Справа — за хутчэйшым прывядзеннем у дзеянне механізму па іх выкананню і рэфармаванню анэй, умацанню іх, рацыйна пільнаваць па іх адпаведнаму забяспечэнню, у тым ліку — сацыяльным.

У ходзе папярэжчых да сесіі ў Вярхоўны Савет паступіў шэраг прапановаў, накіраваных на паліпашэнне барабшч са значнасцю, сродкі якіх патрабаваліся павышэнне ролі Савета Бяспекі.

Эраўмеда, функцыі гэтай структуры значна шырэй, чым барабшч са значнасцю. Савет Бяспекі павінен каардынаваць дзейнасць дзяржаўных органаў у галінах абароны канстытуцыйнага ладу, суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці рэспублікі, а таксама палітычнай стабільнасці ў грамадстве. Роль Савета не ў тым, каб прымаць абавязковыя да выканання рашэнні, а ў тым, каб папярэдне, да выянення на абмеркаванні парламента, разглядаць асноўныя напрамкі вайсвай палітыкі, азначыць прыярытэты ў сферы аховы інтарсаў грамадзян і дзяржавы, спрыяць мерапрыемствам па ўмацаванню сістэмы нацыянальнай бяспекі.

У рамках гэтай структуры адбываецца супрацоўніцтва дзявох улад — заканадаўчай і выканаўчай, — бо падзяленне ўлад не з'яўляецца ізаляцыяны. Нама і не павінна быць непрыкладным перагарад паміж Вярхоўным Саветам і Саветам Міністраў. На супраць, падзяленне ўлад прадуладжвае сумесную работу над пытаннем, якія заракаюцца ў праблеме супраўнявання паўнамоцтва абодвух органаў.

Таму статус Савета Бяспекі паліагта пераглядзі, тым больш, што распрацаваны ён падчас існавання былага СССР. Трэба зрабіць з Савета Бяспекі працуючы, а не дэкларацыйны орган. Але ж рабіць гэта трэба ў поўнай адпаведнасці з Канстытуцыяй, і пер — то з існуючай і дзеючай сесія.

Папярэдняе абмеркаванне ў Прэзідыіум Вярхоўнага Савета і ў Савета Міністраў падрыхтаванага праекта палажэння аб Савета Бяспекі ў новай рэдакцыі высветліла шэраг супярэчнасцей, якія патрабуюць адпаведнай іх дэлароўкі. Але з улікам агульнага разумення неабходнасці абавязковага павышэння эфектыўнасці гэтай структуры мы будзем працягваць работу, маючы на ўвазе выніскі праекта на разгляд каровай сесіі.

Нацыянальная бяспка рэспублікі ў значнай ступені вызначаецца тым, якую міжнародную палітыку праводзіць дзяржава. Падтрыманне беспік пра пастаяннае ўмацненне супраць абароны — гэта шлях да аскальці супрацьстаяння, які можа прывесці ў тупік нават больш моцную краіну, чым Беларусь. Дэманстрацыя мускулаў як сродак устанавлення на суверэнай арэне не адпавядае ні рэальнаму матэматычнаму нашай рэспублікі, ні асновам беларускай дзяржаўнай палітыкі.

Я ўпэўнены, што прыпыніць іхненна да нейтралітэту замацаваны ў Дэкларацыі аб суверэнітэце, павінен вызначыць знешнюю палітыку Беларусі не толькі іцпер, але і на наступныя стагоддзі.

Не бывае проста нейтралітэту. Ён мае шэраг аспектаў і істотных характарыстык. Пастаянны нейтралітэцтв як прыступак дзяржаўнай палітыкі абавязвае краіну, якая яго пратрымлівае, у міры час праводзіць лінію, што перашкаджае ўдзяненню яе ў вайну. Не высветліць тэарэтычна, пратэзіі да сусветнага, не ўступаць у ваенныя саюзы, не дапускаць размяшчэння на сваёй тэрыторыі інашэнных ваенных баз, не заключаць дагавораў, што спрыяюць эканамічнай і палітычнай паліпашэнню ваіны, не ўступаць у эканамічныя і палітычныя групіроўкі, звязаныя з ваеннымі блокамі, не аснашчаць сваю армію зброй масавага знішчэння.

Я з'яўляюся паслядоўным прыхільнікам пастаяннага нейтралітэту Беларусі. Не ведаю, ці трэба ўключыць гэтае палажэнне ў Канстытуцыю, і не ведаю, ці можа яно быць уключана пры нашым размеркаванні сіл, але замацаваць яго ў законе аб у міжнародных дагаворах лічу неабходным. І не трэба баіцца, што абавязальнасць Беларусі стаць нейтральнай дзяржавай несумяшчальна з ёе статусам члена ААН. Такай забарона ў Статуте ААН няма. Як вядома на дэспіт сесіі Генеральнай Асамблеі ААН у члены гэтай арганізацыі была прынята нейтральная Аўстрыя, што фактычна з'яўляецца прыняццем з боку супольнасці супольнасці сумашчальнасці статусу пастаяннага нейтралітэту з членаствам у ААН. Больш таго, які правіла, менавіта нейтральнасць дзяржавы выступаюць актыўнымі ўдзельнікамі і ініцыятарамі міратворчых акцый ААН.

VI. Знешнепалітычная дзейнасць

Беларусь самабытная дзяржава. Сёння свет глядзіць на нас зацікавана: якая яна, гэта новая дзяржава?

Уступлючы ў цывілізаваныя і самастойныя адносіны са светам, мы не павінны іх ізаляваць. Неабходна ўсвядоміць, што тут не пазбегнуць сутыкненняў інтарсаў, праблем супраўнявання якасці. Механізм узааруль у сусветную супольнасць распрацоўвае Міністэрства замежных спраў, дзейнасць якога пры нядаўняй абмеркаванні знешнепалітычнай канцыліі не атрымала станоўчай ацэнкі, а сама канцылія не была падтрымана Прэзідыіумам. У чым сутнасць пратэзіі да МЗС з боку Прэзідыіума?

Пачну з прыкладу. На апошняй сесіі Генеральнай Асамблеі ААН штогадовы ўзнос Беларусі ў гэтую арганізацыю быў павялічаны на 2 мільёны долараў у год. Хоць нашы міжнародныя функцыі на разгляд Асамблеі аўсім інаш пільнае, каб паніжэнні ўносу. Як такое магло здарыцца? Аднак проты — у першую чаргу з-за нізкай прафесійнасці (дыпламатычнай) кваліфікацыі.

Галоўны пралік: пытанні, якія датычацца дзяржаў-членаў

ААН, які правіла, ніколі не выносяцца на разгляд Асамблеі імі ж самімі. Гэта за іх робіць сяброўскія краіны. Акрамя таго, пытанне не ставіцца на галасаванне, калі няма ўдзяненнасці ў станоўчым выніку. А для гэтага праводзіцца папярэдняе кансультацыі з усімі без выключэння прадстаўніцтвамі краін-членаў ААН.

Не ўлічана і спецыфіка дзейнасці арганізацыі, дзе існуе негаласная забарона на пыскі пільнае Статуту ААН і суме ўносаў кожнай асобнай дзяржавы. Чаму? ААН аспіраецца "ланцуговай" рэакцыі: скарачэнне ўносу адной краіны — аб гэтым адразу ж пачнуць прасіць гэты больш бяднячын.

Гэты дыпламатычны пралік нашага МЗС становіцца яшчэ больш крэйўчым таму, што на гэтай жа Асамблеі Арменія ўдалося атрымаць статус дзяржавы, пацярпеўшай экалагічнае бедства, і ўвогуле выазваліца ад уплаты членскіх уносаў. Сума, але падобная ўдзяначы рэзугуцыя памезнічымі дэлегатамі, якія выаздалі за між па дэспіт МЗС, які, напрыклад, на акцыі меймарыяльнай дошкі ў Падуі.

На думку членаў Прэзідыіума, МЗС неапраўдана вядуць уагу надае кантактамі з міжнароднымі няўрадавымі арганізацыямі, забываючыся пры развіццё праблемаў адносінаў дзяржавы, якія для эканамічных і палітычных інтарсаў рэспублікі маюць прыярытэтнае значэнне.

Асабліва гэта датычыць дзяржаў СНД, якіх, будзем іцпер, амаль няма, што вымлі з поля зроку МЗС. Гэта папярэдуць краіны МЗС на апошнім пасяджэнні Прэзідыіума. На жаль, замест абгрунтаванай і паслядоўнай прапавіроўкі важнейшых праблем палітыка-эканамічнага зместу знешняй палітыка рэспублікі пакуль што накіравана ў рэчышча куртурыянаў, якіх дзейнасці МЗС далёкай замежжы.

Міністэрства замежных спраў не вырашае самага важнага пераходнага задання для знешнепалітычнага ведамства — атрыманне па дыпламатычных каналах палітыка-эканамічнай інфармацыі, яе кваліфікаваны аналіз і прадстаўленне ў кіравніцтве Вярхоўнага Савета, і рэспублікі для прыняцця рашэнняў і выкарыстання іх у бягучай рабоце.

У МЗС практычна не вядзецца на пастаяннай аснове аналітычная работа па апрацоўцы знешнеэканамічнай інфармацыі з пункту гледжання апрацоўкі інтарсам распрацоўкі Карпаві дзеці ацэньваюцца на старых штапах.

Недахопы ў працы знешнепалітычнага накірунку ў многім звязаны з тым, што МЗС не заўсёды бярэ на сябе каардынаруючы функцыі. Падпісваем пагадненні, дагаворы і на гэтым лічым сваю працу зробленай, чакан, што ўсе само сабой зробіцца. І на праце не бачыць графікаў, планаў МЗС па рэалізацыі тых ці іншых пагадненняў. Далёка не поўна выконваецца патрабаванне Закона аб парадку заключэння, выканання і дэспіт кантрактаў, а гэта ў Міністэрства замежных спраў пільнае аб абаронні і ратывіфікацыі міжнародных дагавораў.

Трэба сказаць, што цэлы шэраг ініцыятыў знешнепалітычнага характару даводзіцца браць на сябе службам Вярхоўнага Савета. У прыватнасці, ратывіфікацыя дагавора аб СНУ-1 адбылася толькі дзякуючы паслядоўнаму дакладнай і прычысловай пазіцыі Прэзідыіума Вярхоўнага Савета. Гэтыя крокі прадманстравалі ўсму свету, з якой сур'язнасцю Беларусь

адносіцца да сваіх абавязкаў.

Як вынік, ужо сёння ЗША пацвердзілі гатоўнасць расшырыць памеры супрацоўніцтва і садзейнічання Рэспубліцы Беларусь, што знойдзе адпаведнае ў гуманітарнай дапамозе медыкаментам і г.д. Урад ЗША вылезлі 65 мільярд долараў для садзейнічання ў галіне эканоміі, тэхнікі, беспік, аналізуючы шляхі дапамогі ў вырашэнні жыцельных праблем выкаўскаў, перамяшчальных у Расію.

Аналіз тэндэнцыі і фактаў сведчыць аб тым, што цэлепаўнае кіравніцтва МЗС не толькі не ў стане забяспечыць эфектыўнае функцыянаванне знешнепалітычнага ведамства рэспублікі, але і становіцца фактарам рызыкі для нацыянальных інтарсаў.

Маюць прапановы па карэннай рэарганізацыі нашых знешнепалітычных і знешнеэканамічных ведамстваў. У МЗС Дэпартаментаму з'яўляецца ўдзяначы пункт гледжання на будучыню Беларусі.

Становішча ўскладняецца хілай партыйна-палітычнай сістэмай. Новаароджаныя партыі пакуль што не ў стане быць інструментам прамой і зваротнай сувязі паміж уладай і грамадствам. Ім хіць не пад кіравніцтвам пільнае прапавіроўкі хаатычна, неаформленыя інтарсы ў якасці палітычных мэты, у набор магчымых дзяржаўных рашэнняў. Розныя грамадскія інтарсы, мінаючы пражэктавыя інацыі, рэалізуюцца напільна ў вышэйшых шарах улады. Партыі і рухы шукаюць у ключавых постацях на палітычнай сцэне "групы падтрымкі". У выніку партыйныя ўсе чаргавы замест таго, каб выпрацоўвалі стратэгію і тактыку дэмакратычных пераменаў, распрацаваны ў гэтай справе пільнае са сваімі палітычнымі апанентамі.

Сімптаматычны фактар у стаўленні на Беларусь новай палітычнай сістэмы — паздэраонасць і агрэсіўнасць. Замест сумленнай палітычнай барабшч перакананым — выкрыкі, выквырваны, праваканіі. Не спрыяе гэта аўтарытэту той альбо іншай партыі, той альбо іншай асобы. Супраўняў пільнае зыходзіць з арганізацыі неабходнасці існавання шматпартыйнасці, розных яе полюсаў.

Незадавальненне і канфрантацыя пранікаюць унутр самых розных слаёў, паліпашча фарміруюцца і разбураюцца сацыяльна-эканамічныя пільнае стабільнасць. Гэта, на жаль, вядзе да стэрэатыпу пошуку "нутраных" і "знешніх" ворагаў, які ўстаўляе ў нашай свядомасці.

Па даных даследаванняў у бягучым месяцы 61 працэнт жыхароў рэспублікі лічыць, што ў большасці людзей, якіх іх акружаюць, ёсць агульны вораг (у Мінску так адказалі 72 працэнты апытаных). Хто ж гэтыя ворагі?

44 працэнты мяркуюць, што такімі агульнымі для ўсіх ворагамі з'яўляюцца злычынцы, мафія. Для амаль кожнага шостага жыхара Беларусі ў шостага ворага выступаюць бюракраты, прадстаўнікі старога ўладу, і прадстаўнікі старога ўладу. 13 працэнтаў апытаных мяркуюць, што іх галоўны вораг — нацыяналісты і шавіністы, 10 працэнтаў — што гэта прадпрыемствы, прадстаўнікі новай эканоміі, 8 працэнтаў — што гэта дэмакраты, прадстаўнікі новай улады.

У такой сітуацыі неабходна прад'яўляць асабліва жорсткае патрабаванні да праводзімай унутрыпалітычнай лініі. Толькі прытрымліваючыся лозунга хунзыйбінаў — "чым горш, тым лепш", можна гаварыць аб тым, што каб пераадолець глыбокі сацыяльна-эканамічны і палітычны крызіс у грамадстве, трэба спачатку размежавацца, такім чынам дазволіць развіццё сацыяльнаму супрацьстаянню.

цыянальнай палітыцы і пытанні СНД.

VII. Шлях выхаду з крызісу — нацыянальная і грамадзянская згода

Інтэлектуальны патэнцыял і грамадзянскія якасці кожнага з нас неабходна выкарыстаць перш за ўсё на карысць дзяржавы, мара аб якой генетычна стагоддзямі захаўвалася ў свядомасці нашай і нашых акаўскаў. Таму перакананы, што больш, чым праграмы і абяцанні народу Беларусі не абходны заканадаўчыя гарантыі і дух аднацы, пацуючы, што мы ўсе разам робім адну агульную справу.

Пры адкрыцці сесіі я адначу, што сёння ў нашым грамадстве можна выдзяліць як мінімум дзве асноўныя цыяна-палітычныя арыентацыі. За імі стаць розныя падыходы да ацэнкі рэалізацыі і да шляхоў выхаду з крызіснага стану. Кожны з бакоў катэгарычна аднарагэ ўсё, што ўхваляе інашы бок і вядома, прыхільны той альбо іншай ідэі імакцыі.

МЗС Дэпартаментаму з'яўляецца ўдзяначы пункт гледжання на будучыню Беларусі.

Становішча ўскладняецца хілай партыйна-палітычнай сістэмай. Новаароджаныя партыі пакуль што не ў стане быць інструментам прамой і зваротнай сувязі паміж уладай і грамадствам. Ім хіць не пад кіравніцтвам пільнае прапавіроўкі хаатычна, неаформленыя інтарсы ў якасці палітычных мэты, у набор магчымых дзяржаўных рашэнняў. Розныя грамадскія інтарсы, мінаючы пражэктавыя інацыі, рэалізуюцца напільна ў вышэйшых шарах улады. Партыі і рухы шукаюць у ключавых постацях на палітычнай сцэне "групы падтрымкі". У выніку партыйныя ўсе чаргавы замест таго, каб выпрацоўвалі стратэгію і тактыку дэмакратычных пераменаў, распрацаваны ў гэтай справе пільнае са сваімі палітычнымі апанентамі.

Сімптаматычны фактар у стаўленні на Беларусь новай палітычнай сістэмы — паздэраонасць і агрэсіўнасць. Замест сумленнай палітычнай барабшч перакананым — выкрыкі, выквырваны, праваканіі. Не спрыяе гэта аўтарытэту той альбо іншай партыі, той альбо іншай асобы. Супраўняў пільнае зыходзіць з арганізацыі неабходнасці існавання шматпартыйнасці, розных яе полюсаў.

Незадавальненне і канфрантацыя пранікаюць унутр самых розных слаёў, паліпашча фарміруюцца і разбураюцца сацыяльна-эканамічныя пільнае стабільнасць. Гэта, на жаль, вядзе да стэрэатыпу пошуку "нутраных" і "знешніх" ворагаў, які ўстаўляе ў нашай свядомасці.

Па даных даследаванняў у бягучым месяцы 61 працэнт жыхароў рэспублікі лічыць, што ў большасці людзей, якіх іх акружаюць, ёсць агульны вораг (у Мінску так адказалі 72 працэнты апытаных). Хто ж гэтыя ворагі?

44 працэнты мяркуюць, што такімі агульнымі для ўсіх ворагамі з'яўляюцца злычынцы, мафія. Для амаль кожнага шостага жыхара Беларусі ў шостага ворага выступаюць бюракраты, прадстаўнікі старога ўладу, і прадстаўнікі старога ўладу. 13 працэнтаў апытаных мяркуюць, што іх галоўны вораг — нацыяналісты і шавіністы, 10 працэнтаў — што гэта прадпрыемствы, прадстаўнікі новай эканоміі, 8 працэнтаў — што гэта дэмакраты, прадстаўнікі новай улады.

У такой сітуацыі неабходна прад'яўляць асабліва жорсткае патрабаванні да праводзімай унутрыпалітычнай лініі. Толькі прытрымліваючыся лозунга хунзыйбінаў — "чым горш, тым лепш", можна гаварыць аб тым, што каб пераадолець глыбокі сацыяльна-эканамічны і палітычны крызіс у грамадстве, трэба спачатку размежавацца, такім чынам дазволіць развіцё сацыяльнаму супрацьстаянню.

цыянальнай палітыцы і пытанні СНД.

VII. Шлях выхаду з крызісу — нацыянальная і грамадзянская згода

Інтэлектуальны патэнцыял і грамадзянскія якасці кожнага з нас неабходна выкарыстаць перш за ўсё на карысць дзяржавы, мара аб якой генетычна стагоддзямі захаўвалася ў свядомасці нашай і нашых акаўскаў. Таму перакананы, што больш, чым праграмы і абяцанні народу Беларусі не абходны заканадаўчыя гарантыі і дух аднацы, пацуючы, што мы ўсе разам робім адну агульную справу.

Пры адкрыцці сесіі я адначу, што сёння ў нашым грамадстве можна выдзяліць як мінімум дзве асноўныя цыяна-палітычныя арыентацыі. За імі стаць розныя падыходы да ацэнкі рэалізацыі і да шляхоў выхаду з крызіснага стану. Кожны з бакоў катэгарычна аднарагэ ўсё, што ўхваляе інашы бок і вядома, прыхільны той альбо іншай ідэі імакцыі.

МЗС Дэпартаментаму з'яўляецца ўдзяначы пункт гледжання на будучыню Беларусі.

Становішча ўскладняецца хілай партыйна-палітычнай сістэмай. Новаароджаныя партыі пакуль што не ў стане быць інструментам прамой і зваротнай сувязі паміж уладай і грамадствам. Ім хіць не пад кіравніцтвам пільнае прапавіроўкі хаатычна, неаформленыя інтарсы ў якасці палітычных мэты, у набор магчымых дзяржаўных рашэнняў. Розныя грамадскія інтарсы, мінаючы пражэктавыя інацыі, рэалізуюцца напільна ў вышэйшых шарах улады. Партыі і рухы шукаюць у ключавых постацях на палітычнай сцэне "групы падтрымкі". У выніку партыйныя ўсе чаргавы замест таго, каб выпрацоўвалі стратэгію і тактыку дэмакратычных пераменаў, распрацаваны ў гэтай справе пільнае са сваімі палітычнымі апанентамі.

Сімптаматычны фактар у стаўленні на Беларусь новай палітычнай сістэмы — паздэраонасць і агрэсіўнасць. Замест сумленнай палітычнай барабшч перакананым — выкрыкі, выквырваны, праваканіі. Не спрыяе гэта аўтарытэту той альбо іншай партыі, той альбо іншай асобы. Супраўняў пільнае зыходзіць з арганізацыі неабходнасці існавання шматпартыйнасці, розных яе полюсаў.

Незадавальненне і канфрантацыя пранікаюць унутр самых розных слаёў, паліпашча фарміруюцца і разбураюцца сацыяльна-эканамічныя пільнае стабільнасць. Гэта, на жаль, вядзе да стэрэатыпу пошуку "нутраных" і "знешніх" ворагаў, які ўстаўляе ў нашай свядомасці.

Па даных даследаванняў у бягучым месяцы 61 працэнт жыхароў рэспублікі лічыць, што ў большасці людзей, якіх іх акружаюць, ёсць агульны вораг (у Мінску так адказалі 72 працэнты апытаных). Хто ж гэтыя ворагі?

44 працэнты мяркуюць, што такімі агульнымі для ўсіх ворагамі з'яўляюцца злычынцы, мафія. Для амаль кожнага шостага жыхара Беларусі ў шостага ворага выступаюць бюракраты, прадстаўнікі старога ўладу, і прадстаўнікі старога ўладу. 13 працэнтаў апытаных мяркуюць, што іх галоўны вораг — нацыяналісты і шавіністы, 10 працэнтаў — што гэта прадпрыемствы, прадстаўнікі новай эканоміі, 8 працэнтаў — што гэта дэмакраты, прадстаўнікі новай улады.

У такой сітуацыі неабходна прад'яўляць асабліва жорсткае патрабаванні да праводзімай унутрыпалітычнай лініі. Толькі прытрымліваючыся лозунга хунзыйбінаў — "чым горш, тым лепш", можна гаварыць аб тым, што каб пераадолець глыбокі сацыяльна-эканамічны і палітычны крызіс у грамадстве, трэба спачатку размежавацца, такім чынам дазволіць развіцё сацыяльнаму супрацьстаянню.

цыянальнай палітыцы і пытанні СНД.

VII. Шлях выхаду з крызісу — нацыянальная і грамадзянская згода

Інтэлектуальны патэнцыял і грамадзянскія якасці кожнага з нас неабходна выкарыстаць перш за ўсё на карысць дзяржавы, мара аб якой генетычна стагоддзямі захаўвалася ў свядомасці нашай і нашых акаўскаў. Таму перакананы, што больш, чым праграмы і абяцанні народу Беларусі не абходны заканадаўчыя гарантыі і дух аднацы, пацуючы, што мы ўсе разам робім адну агульную справу.

Пры адкрыцці сесіі я адначу, што сёння ў нашым грамадстве можна выдзяліць як мінімум дзве асноўныя цыяна-палітычныя арыентацыі. За імі стаць розныя падыходы да ацэнкі рэалізацыі і да шляхоў выхаду з крызіснага стану. Кожны з бакоў катэгарычна аднарагэ ўсё, што ўхваляе інашы бок і вядома, прыхільны той альбо іншай ідэі імакцыі.

МЗС Дэпартаментаму з'яўляецца ўдзяначы пункт гледжання на будучыню Беларусі.

Становішча ўскладняецца хілай партыйна-палітычнай сістэмай. Новаароджаныя партыі пакуль што не ў стане быць інструментам прамой і зваротнай сувязі паміж уладай і грамадствам. Ім хіць не пад кіравніцтвам пільнае прапавіроўкі хаатычна, неаформленыя інтарсы ў якасці палітычных мэты, у набор магчымых дзяржаўных рашэнняў. Розныя грамадскія інтарсы, мінаючы пражэктавыя інацыі, рэалізуюцца напільна ў вышэйшых шарах улады. Партыі і рухы шукаюць у ключавых постацях на палітычнай сцэне "групы падтрымкі". У выніку партыйныя ўсе чаргавы замест таго, каб выпрацоўвалі стратэгію і тактыку дэмакратычных пераменаў, распрацаваны ў гэтай справе пільнае са сваімі палітычнымі апанентамі.

Сімптаматычны фактар у стаўленні на Беларусь новай палітычнай сістэмы — паздэраонасць і агрэсіўнасць. Замест сумленнай палітычнай барабшч перакананым — выкрыкі, выквырваны, праваканіі. Не спрыяе гэта аўтарытэту той альбо іншай партыі, той альбо іншай асобы. Супраўняў пільнае зыходзіць з арганізацыі неабходнасці існавання шматпартыйнасці, розных яе полюсаў.

Незадавальненне і канфрантацыя пранікаюць унутр самых розных слаёў, паліпашча фарміруюцца і разбураюцца сацыяльна-эканамічныя пільнае стабільнасць. Гэта, на жаль, вядзе да стэрэатыпу пошуку "нутраных" і "знешніх" ворагаў, які ўстаўляе ў нашай свядомасці.

Па даных даследаванняў у бягучым месяцы 61 працэнт жыхароў рэспублікі лічыць, што ў большасці людзей, якіх іх акружаюць, ёсць агульны вораг (у Мінску так адказалі 72 працэнты апытаных). Хто ж гэтыя ворагі?

44 працэнты мяркуюць, што такімі агульнымі для ўсіх ворагамі з'яўляюцца злычынцы, мафія. Для амаль кожнага шостага жыхара Беларусі ў шостага ворага выступаюць бюракраты, прадстаўнікі старога ўладу, і прадстаўнікі старога ўладу. 13 працэнтаў апытаных мяркуюць, што іх галоўны вораг — нацыяналісты і шавіністы, 10 працэнтаў — што гэта прадпрыемствы, прадстаўнікі новай эканоміі, 8 працэнтаў — што гэта дэмакраты, прадстаўнікі новай улады.

У такой сітуацыі неабходна прад'яўляць асабліва жорсткае патрабаванні да праводзімай унутрыпалітычнай лініі. Толькі прытрымліваючыся лозунга хунзыйбінаў — "чым горш, тым лепш", можна гаварыць аб тым, што каб пераадолець глыбокі сацыяльна-эканамічны і палітычны крызіс у грама

АКЦИОНЕРНЫЙ
КОММЕРЧЕСКИЙ
БАНКПРИОРБАНК
С ВАМИ
И ДЛЯ ВАС!Продаем и покупаем
по безналичному расчету.

- российские рубли
- украинские карбованцы
- литовские талоны
- латвийские рубли
- эстонские кроны

Адрес:

220002, г. Минск,
ул. В.Хоружей, 31А, комн. 711,
тел.: 34-67-71, 34-55-25.К СВЕДЕНИЮ НАСЕЛЕНИЯ, РУКОВОДИТЕЛЕЙ
ПРЕДПРИЯТИЙ, СТРОИТЕЛЬНЫХ
ОРГАНИЗАЦИЙ, КОЛХОЗОВ И СОВХОЗОВ,
СТРОИТЕЛЕЙ, ПРОРАБОВ И МЕХАНИЗАТОРОВ!

На территории Республики Беларусь проложены магистральные газопроводы Торжок—Минск—Ивацевичи, Ивацевичи—Долина, Ивацевичи—Вильнюс, Давая—Минск, Минск—Вильнюс, Минск—Гомель и отводы от них к городам и населенным пунктам.

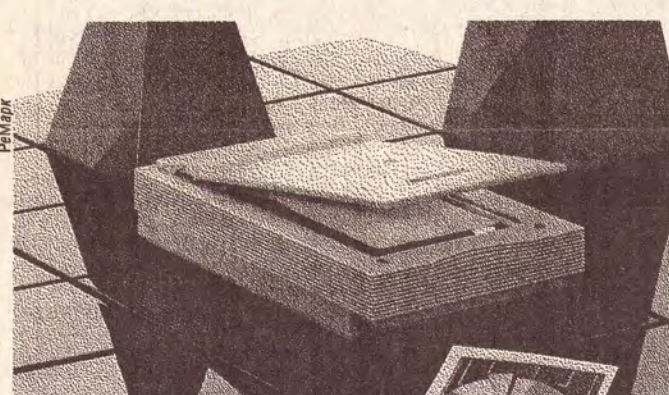
В соответствии с Правилами охраны магистральных трубопроводов в охраняемых зонах газопроводов (до 300 м в обе стороны от газопроводов) без письменного согласования с предприятиями, их эксплуатирующими, ЗАПРЕЩАЕТСЯ:

возводить любые строения и сооружения; высаживать деревья и кустарники всех видов; складировать корма, удобрения и материалы; складывать сено и солому; расплывать конюшни; содержать скот; выделывать рыболовные участки; производить добычу рыбы и водных животных; устраивать водопой, колу и заготовку дров; устраивать стоянки и остановки автомобильного транспорта, тракторов и механизмов; размещать коллективные сады и огороды; производить мелочные работы, горные, строительные, монтажные, буровые, буровые и плавильные работы; бурить скважины и скважины; делать площадки для базирования сельскохозяйственных машин; сжигать любые отходы; допускать скопление людей, скота и т.д.

Использование земель в зоне по 25 м от оси газопровода должно осуществляться землепользователями с соблюдением мер по обеспечению ими сохранности и безопасности людей, производящих сельскохозяйственные работы.

По вопросам производства работ в охраняемых зонах газопроводов (до 300 м в обе стороны от газопроводов) обращаться в подразделения ГП "Белтрансгаз":
в Орше (тел. 9-12-04), Крупках (тел. 5-59-95),
Михановичах (тел. 94-62-24), Осиповичах (тел. 31-4-31),
Гомеле (тел. 52-61-39), Несвиже (тел. 5-43-49),
Кобрине (тел. 2-31-31), Слониме (тел. 2-99-75),
Минске (тел. 66-01-93).

Государственное предприятие "Белтрансгаз".

Вершина,
доступная ВамНОВЕЙШИЕ МОДЕЛИ ЦВЕТНЫХ
И ЧЕРНО-БЕЛЫХ СКАНЕРОВ

Официальный дилер
HEWLETT-PACKARD
АО "Евроконтракт"
предлагает их
немедленную поставку,
гарантийное и сервисное
обслуживание.

Телефоны:
(0172) 45-45-52,
45-45-51 (тел./факс).

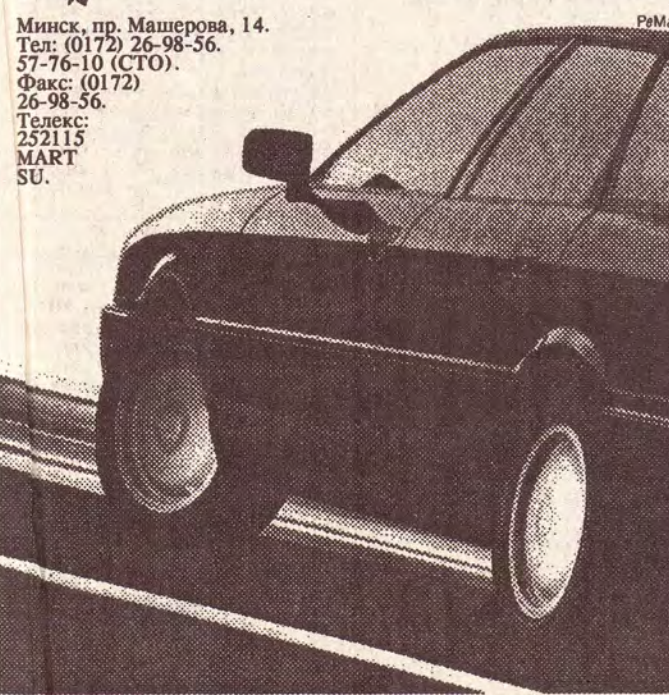
HEWLETT
PACKARD
AUTHORISED DEALER

Когда купленный автомобиль
не создает проблем

Приобретая у нас современный импортный автомобиль, Вы можете быть уверены, что он всегда будет обеспечен высококачественным сервисным обслуживанием. Наш автосалон и сервисная станция к Вашим услугам.

SEGO/PS

Минск, пр. Машерова, 14.
Тел.: (0172) 26-98-56,
57-76-10 (СТО).
Факс: (0172)
26-98-56.
Телекс:
252115
MART
SU.

Надвор'е

Синья удзень па рэспубліцы чакае аблачнае з прясненым надвор'ем, месцамі дождж. Тэмпература паветра ў Мінску, Гродне — 6,28, 19,37; Гомель — 6,24, 19,34; Гомель — 8—10 градусаў ціпла.

У наступныя дзве сутак надвор'е істотна не зменіцца.
Астранамічны календар — 03.04

Узыход і заход сонца: Мінск — 6,39, 19,48; Віцебск — 6,27, 19,39; Магілёў — 6,28, 19,37; Гомель — 6,24, 19,34; Гродна — 6,52, 20,04; Брэст — 6,59, 20,01.

Дзённая дзя ў Мінску — 13 гадзін 9 минут.

Фотофакт

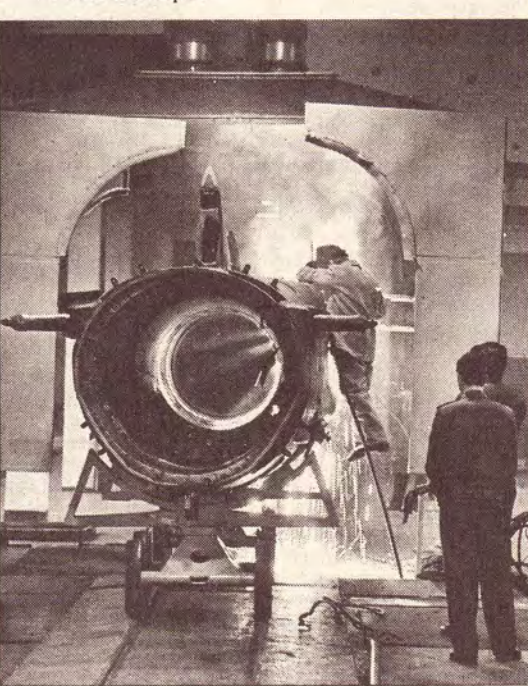
Договор
выполняется МиГом

Беларусь продолжает выполнять свои обязательства, зафиксированные в Парижском договоре об обычных вооруженных силах в Европе, а именно — сокращать оговоренное количество танков, БМП, БТР. Позавчера настала очередь боевых самолетов. На месте сокращения вооружений под Барановичами начались работы по уничтожению первой партии крылатых машин. Под огонь газовой горелки пойдет десять МиГ-27, с которых предварительно

было снято все оборудование и двигатели. Общее количество самолетов, уничтожение которых по договору предстоит Беларуси, — около ста. За работой сварщиков наблюдала комиссия военных инспекторов из стран НАТО.

Сергей ГРИЦ.

Фото автора.

Все, желающие стать владельцами новых — с конвейера, — лучших в мире автомобилей, приходите сюда

В НОВЫЙ АВТОСАЛОН — МАГАЗИН ПКФ "ЭМИР"

220006, Минск, ул. Маяковского, 4 (Червешский рынок). С 9 до 18 час. без выходных.
Тел. (0172) 213 - 036 (факс); 217 - 397.

здесь предлагаются по ценам ниже западноевропейских:

"Mercedes-Benz", "BMW", "Toyota", "Opel",

джипы, микроавтобусы и другие автомобили новейших модификаций ведущих западноевропейских и японских фирм.

Оформление покупки и получение любого выбранного вами автомобиля — немедленно!

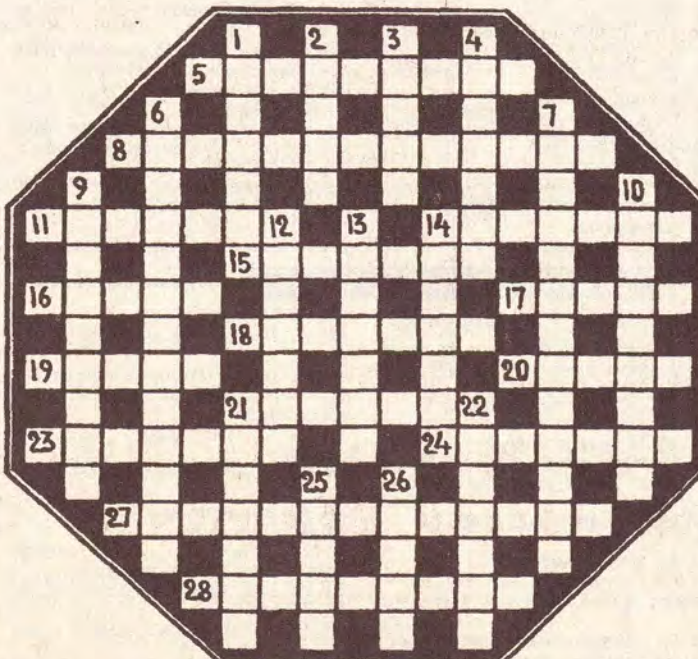
Форма оплаты по вашему желанию.

Гарантия — один год независимо от пробега.

Наш стиль — обслуживание по системе "люкс".

Вы убедитесь в этом, когда увидите отсюда в собственном автомобиле.

Кроссворд

Составил
А. Куропаткин,
Могилевская
область

ПО ГОРИЗОНТАЛИ:

5. Опорная часть предмета, сооружения. 8. Составление математических таблиц. 11. Морской молоск. 14. Город на севере США, пригород Лейпцига. 15. Минное средство от всех болезней, зод, проблем. 16. Государство в Северной Европе. 17. Квант электромагнитного поля, нейтральная элементарная частица. 18. Горная система в Испании и Франции. 19. Человек с наивысшей степенью проявления творческих сил. 20. Военное подразделение. 21. Горная порода, поисковый признак на руды. 23. Праздник, посвященный рождению человека. 24. Искусственно полученный радиоактивный химический элемент. 27. Подпись доверия к кому-либо, чему-либо, умаление авторитета. 28. Работник, регулирующий из центрального пункта движения транспорта или ход работы предприятия.

ПО ВЕРТИКАЛИ:

1. В римской мифологии бог врачевания. 2. Точное воспроизведение, повторение чего-либо. 3. Огнеупорная глина. 4. Спутник Урана. 5. Подделка чего-либо в корыстных целях. 7. Система обобщенных взглядов на объективный мир. 9. Советский писатель, автор романа "Весна на Олде". 10. Коллекционирование звукозаписей. 12. Редкая, ценная вещь. 13. Верхний ярус зрительного зала. 14. Переплетный материал на тканевой или бумажной основе. 21. Вид печенье высокой калорийности. 22. Совет-

ский конструктор автоматического стрелкового оружия. 25. Млекопитающее семейства тюленей. 26.

Хвойное дерево.

Ответы на кроссворд, опубликованный 27.03.93 г.

По горизонтали: 7. Реферат. 9. Нивелир. 10. Гетто. 12. Пелерина. 13. Ротенбах. 14. Рапира. 15. Петит. 16. Кастор. 17. Вандей. 19. Рогожа. 22. Бар. 24. Аналогия. 25. Изгнание. 26. Зуд. 28. Авиаста. 31. Бирюза. 35. Гамбит. 37. Апрель. 38. Проект. 39. Керамика. 40. Оратория. 41. Коран. 42. Баритон. 43. Актиний.

По вертикали: 1. Ренегат. 2. Генетика. 3. Паника. 4. Виадук. 5. Вернисаж. 6. Пифагор. 8. Атлетика. 10. Гарпия. 11. Оратор. 17. Вента. 18. Джойс. 20. Гонор. 21. Афиша. 22. Вяз. 23. Рид. 27. Увертюра. 29. Выборка. 30. Арамак. 31. Баллон. 32. Зоохория. 33. Каземат. 34. Акрихин. 36. Тритон. 38. Пляшка.

Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь N 195
Аб звальненні ў запас ваеннаслужачых, якія выслужылі ўстаноўленыя тэрміны ваеннай службы, і аб чарговым прызыве грамадзян на ваенную службу ў красавіку — чэрвені 1993 г.

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь паста-

наўляе:

1. Звольніць з радыё Узброеных Сіл, павараных, унутраных, чыгуначных войск і іншых ваенных фармаванняў рэспублікі ў запас ваеннаслужачых тэрміновы службы, якія выслужылі ўстаноўленыя тэрміны ваеннай службы.

2. Прызваць у красавіку—чэрвені 1993 г. на тэрміновую ваенную службу ва Узброеныя Сіл, павараных, унутраных, чыгуначных войск і іншых ваенных фармаванняў рэспублікі грамадзян мужчынскага полу, якім для дзя прызыву споўнілася 18 гадоў і якія не маюць права на адтэрміноўку ад прызыву, а таксама грамадзян, старэйшых прызыўных узростаў, якія страцілі права на адтэрміноўку ад прызыву.

Прызыўнікі, якія падцвердзілі ад вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, накіроўваюцца для праходжання ваеннай службы ў ваенныя часткі, не звязаныя з крыніцамі ініцыяцыі выпраменьвання, звышвысокай частоты, кампанентамі ракетнага паліва і якія не знаходзяцца на радыяактыўна забруджаных тэрыторыях.

3. Выкананням абласных, гарадскіх і раённых Саветаў народных дэпутатаў, ваенным камісарыятам забяспечыць правядзенне прызыву грамадзян на ваенную службу, выдзеліўшы для гэтага неабходны персанал і транспарт. Прыняць меры па стварэнню на прызыўных і зборных пунктах належных бытавых умоў і парадку. Пры перавозе прызыўнікоў строга выконваць правілы бяспекі.

4. Органам унутраных спраў па паведамленнях ваенных камісарыяў прымаць меры для выхулу і даставы на прызыўныя пункты асоб, якія ўхіляюцца ад з'яўлення ў ваенны камісарыят для вырашэння пытання аб прызыве на тэрміновую ваенную службу.

5. Міністэрству абароны прадставіць да 5 жніўня 1993 г. у Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь інфармацыю па выніках прызыву.

Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В.КЕБІЧ.

Кіраўнік спраў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М.КАУКО.

1 красавіка 1993 года, г.Мінск.

Шашки

Найдите путь к победе
N 1

Белые: пр. b4, c3, d4, e3, f2, f4, g3, h2 (8).
Черные: пр. a5, c7, d6, f6, f8, g7, h6, h8 (8).
Выигреш.

Белые: пр. b2, c1, d2, e1, e3, f2, f4, g3 (8).
Черные: пр. b4, b6, c7, d6, f6, h4, h6 (8).
Выигреш.

В обеих позициях белые начинают и добиваются победы.

Свои решения присылайте по адресу: 220010, Минск, Дом правительства, редакция "Народной газеты", "Шашки".

Матч-турнир трех

Осенью прошлого года во Франции проходил очередной чемпионат мира по международным шашкам. Его победителем стал российский гроссмейстер Алексей Чижов. Международные гроссмейстеры из Минска Александр Балякин в чемпионате разделил 2—5 места с голландскими гроссмейстерами экс-чемпионами мира Хармой Вирсом и Тонни Сейбрансом, а также с Робертом Клерком. Согласно положению, между ними должен был пройти дополнительный турнир, который определил бы второго призера, получившего право оспаривать звание чемпиона мира у А.Чижова.

И вот в марте в Голландии дополнительный матч-турнир состоялся. Правда, не в полном составе, отказавшись от борьбы за шашечную корону Тонни Сейбранс. Матч-турнир проводился в два круга. Однако решающие события прошли в первых турах. Х.Вирсма сумел победить Александра Балякина, ответную победу, только уже над Р.Клерком, минчанин одержал во втором круге. В итоге победителем стал Х.Вирсма.

Частные
объявления
Знакомства

Элегантная белорусская, разведенная, взрослая женщина, познакомится с материально обеспеченным мужчиной — иностранцем. 220094, Минск, а/я 189.

Минчанка, 28/166. Дочке 2 года. Высшее. Дизайнер. Симпатичная. Создам семью с деловым, самостоятельным мужчиной. Абонент 46.

Поздравления

Жанерчике Анне Антоновне, Милое, любимое, родная! Поздравляем с днем рождения. Желаем крепкого здоровья, благополучия в жизни.

Твои муж, дочь, зять и внуки.

Дорогая Зояновна Тамара Макаровна! Поздравляем тебя с днем рождения. Желаем крепкого здоровья, благополучия, счастья. Целуем. Любим. Александр, Татьяна, внучек Женя.

С ПЫТАЙТЕ
ПРОСИТЕ ЮруТут учат не только
сбивать самолеты

В Минске, говорят, открыли новое военно-инженерное училище. Как туда поступить?

г.Лунинец.

Извини, Игорь, но в столице по-прежнему два военных училища. Думаю, речь идет про известное инженерное зенитно-ракетное училище, которое с прошлого года зовется просто военно-инженерным. 4 мая ему исполнится 40 лет. Сильный возраст и приобретение Беларусь

суверенности сказались на учебном процессе. В этом году вместо 4 зенитно-ракетных специальностей тут введены 24 командно-инженерных. Горопитесь! Райвоенкоматы принимают заявления от будущих курсантов до 1 мая.

Игорь АРАШ.

Для начала загляните
к логопеду

Сыну осенью идти в школу, а он заикается. Походы по бабкам ничего не дали. Может, в Минске от этого лечат?

Александра ЯРКЕВИЧ.

Могилевская область.

Сначала покажитесь местным врачам. По словам главного детского психиатра Минздрава Беларуси Натальи Григорьевой, при невротической форме заикания нарушение речи может исправить и логопед, при невротической (вызванной психической травмой) надо показаться психотерапевту. Специальные игровые заня-

тия избавляют от заикания, но нередко и рецидивы. А еще от заикания лечат... архимандриты: Петр из скита г.Задонска (Липецкая обл.) и Исайя (дер. Зимовеньки Шибенского района Белгородской обл.). Они полагают, что речь иногда тормозит чужая энергия, а священники после специальных молитв от нее избавляют.

Во глубине
полесских руд...

Добывал драгметаллы в России, олово — в Узбекистане. Сейчас это суверенные государства. Слышал, и у нас на Полесье нашли золото и янтарь. Найдется ли для меня работа?

Леонид МАЛИНОВСКИЙ.

г.Могилев.

Может, и найдется, может, и не только для вас. Напишите по адресу: 220141, г.Минск, ул. Жодинская, 7, Белорусское государственное

научно-исследовательское геологическое предприятие (БелГЕО). Тел. (8-0172) 63-59-01.

И мы шлем доллары
в Америку!

В феврале "Народная газета" писала, что пенсионерам, выезжающим на постоянное жительство за границу, все равно платят пенсии. Неужели всем без исключения?

Геннадий ПУЛЬЦОВ.

г.Гомель.

Я заинтересовался у председателя правления Пенсионного фонда Беларуси В.Мелешко. Он ответил, что если пенсия была назначена до выезда за границу, то перед отъездом выплачивается сразу за полгода вперед. А

вот за границу переводятся только пенсии, назначенные по причине трудового увечья или профессионального заболевания. Причем не в "деревянных" или "зачищенных", а в валюте по существующему курсу.

Пакетик с солью
для сапог всмятку?

Купила китайскую обувь и обнаружила в коробке пакетик с соляными крупинками. Не пойму, что с ним делать.

Карина Б.

г.Витебск.

Хорошо, что вы прислали таинственный пакетик. Вооружившись словарем, я перевел с английского: сушущийгель. Выбросите. Не есть. Товаровед минского ГУМа об-

яснила, что китайцы обычно вкладывают в коробки с хромовой обувью соляные шарики для поглощения влаги при транспортировке изделия.

Деликатесов
не будет, но...

Моего брата осудили, но и ему нужны продукты. А у нас все по талонам. Я просил, чтобы брата не вычеркивали из списков жильцов — бесполезно. Может, лишнем свободы все же есть какая-то льгота?

ВЕРЕКОВСКИЙ.

Минская область.

Осужденным не назначены никакие льготы. В управлении исправительных работ МВД Беларуси меня заверили, что за решеткой завтрак не хуже, чем у многих из нас. Во всяком случае, чем в городской столовой. Но и там кусочек масла разный: для усиленного режима — один, для "строгача" — другой.

Приказано:
не хромать!

Моего сына призвали в армию с плоскостопием первой степени. За три месяца службы "заработал" вторую степень. Почему его не комиссуют? Он же еле ноги влечет.

Мария КОЛГАЧЕВА.

Минская область.

В республиканском военкомате разъяснили, что с плоскостопием Беларусь можно защищать. А вот если к этому недугу добавится артроз (межсуставное отложе-

ние солей), тогда обязательно комиссуют. А вашему сыну надо обратиться в медсанчасть. Обследуют, "сфотографируют", и медкомиссия вынесет свой "приговор".

Инфляция растет,
а вклады подождут?

Слышала, что правительство решило увеличить процентные ставки по вкладам Сбербанка. Насколько?

Елена МИХАЙЛОВА.

г.Минск.

Знаю, что Сбербанк Беларуси внес в правительство предложение — увеличить проценты по срочным вкладам на 10 пунктов: от 1 до 3 лет — 40 процентов, от 3 до 5 — 50, свыше 5 лет — 60. Совмин пока что решает.

Рубрику ведет Юрий НОЯРОВИЧ.

Хочаце — верце, хочаце — не

Знакі задзяка абяцаюць...

Астралагічны прагноз на наступны тыдзень

... **АВЕНУ** (21 сакавіка — 20 красавіка) — пошук свайго "я". Вы павінны вызначыць напрамак выхату творчай энергіі і жыццёвай сілы. Шукайце сабе партнёра, які зможа раздзяліць з вамі ўсе цяжкасці і нягоды, поспехі і ўзлёты. Графік вашага жыцця нагадвае сіносу: ад вышэйшай кропкі да ніжэйшай і наадварот.

Спрыяльны дзень — 7 красавіка. Неспрыяльны дзень — 6 і 11 красавіка.

... **ПЯЦЬЦУ** (21 красавіка — 21 мая) — пачатак новага спрыяльнага перыяду, які працягнецца да сярэдзіны восні. Ваша галоўная задача — пастарацца дасягнуць да канца тых спраў, якія вы распачалі ў пачатку года. У гэтым сэнсе наступны тыдзень можа стаць найбольш плённым. Аднак пастарайцеся не прымаць рашэнняў, якія могуць кардынальна змяніць вашу асабістае жыццё.

Спрыяльны дзень — 5 і 11 красавіка. Неспрыяльны дзень — 7 красавіка.

... **БЛІЗНЯТАМ** (22 мая — 21 чэрвеня) — абстрактны фінансавы праблем і ўнутраных супярэчнасцей. Гэты перыяд запатрабуе ад вас эмацыянальнай стрыманасці і памярковасці. Не адчайвайцеся, калі жонка лае за маленькую зарплату, а на працы — за чужыя памылкі. Не рабіце паспешлівых хадзоў, хутка многае зменіцца ў лепшую бок. Пыжарным жанчынам трэба больш уважліва паставіцца да свайго здароўя.

Спрыяльны дзень — 8 красавіка. Неспрыяльны дзень — 5 і 9 красавіка.

... **РАКУ** (22 чэрвеня — 22 ліпеня) — торчы ўзлёты. Вам уласціва зрабіць многае за тое, аб чым марылі ўсе папярэдняе жыццё! Хутка вы будзеце мець добрую работу, прэстыжныя сяброў. Вас заўважаюць і адзначаюць у грамадстве. Аднак не забывайцеся, духоную раўнавагу вы зможаце набыць толькі з тым адзіным чалавекам, які пакуль што яшчэ не ўвайшоў у ваш лёс.

Спрыяльны дзень — 6 і 10 красавіка. Неспрыяльны дзень — 7 красавіка.

... **ЛІБВУ** (23 ліпеня — 23 жніўня) — праблемы са здароўем. Магчымы псіхалагічны зрывы. Ваш агульны стан будзе залежаць ад унутранай раўнавагі, пастарайцеся не парушаць яе. Ад вайшай волі і самавалодання залежыць мікраклімат у сям'і. Лепшая парада — вазьміце адпачынак і пастарайцеся адабавіцца са сваімі праблемамі.

Спрыяльны дзень — 7 красавіка. Неспрыяльны дзень — 6 і 11 красавіка.

... **ДЗЕВЕ** (24 жніўня — 23 верасня) — час, спрыяльны для новых сустрэч і завязвання знаёмстваў. Пастарайцеся акружыць сябе аднадушнымі, якія вельмі хутка дапамогуць вам арганізаваць уласную справу. Прыток фінансаў абядае бязбеднае існаванне і цікавасць супрацьлеглага полу. Самы час заводзіць дзяцей.

Спрыяльны дзень — 7 красавіка. Неспрыяльны дзень — 6 і 10 красавіка.

Тэатры

3—5 красавіка Пачатак у 19.00	свадзінаў 4 красавіка — "Дзіця з Віфліема".
ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА 3 красавіка — "Баль-маскарад".	ТЭАТР ЛЯЛЕК 3 красавіка ў 10.30, 12.30 — "Салавей".
4 красавіка ў 11.30 — "Кот у ботах".	4 красавіка ў 10.30, 13.00 — "Панішукі, ці Сянта дабрачынцы".
вечарам — "Карміна Бурана", прам'ера "Серенада", "Кармін-сіюта".	БЕЛДЗЯРЖФІЛАРМОНІЯ (канцэртная зала)
ТЭАТР-СТУДЫЯ КІНААКЦЁРА 3 красавіка — "Генералы ў	4 красавіка — канцэрт на вучэбна-выканальніцкіх адзінках імя М.Глінкі.

Што палядзець у выхадны?

Нядзеля, 4 красавіка Беларускае тэлебачанне	8.00. Цэнтр.	7.30. Баскетбольны агляд.
8.00. Ранняе рэспублікі.	8.30. "Дзень" — апошні з дыназару".	8.00. "Мі з МЭ".
8.15. "Слова да чалавека".	9.00. Пакуль усе дома.	8.30. Добрыя маладзіцы.
8.45. "Мачыха".	9.30. Ранішняе зорка.	9.00. Тэлекрыжыванне.
9.35. Латарэя аўтаграфу.	10.20. "Пра смачную і здаровую ежу" (смейны абед у інтэр'еры).	9.30. Калі вам за...
10.35. Футбол. Дынама (Мінск) — "Металур" (Маладзечна).	10.45. "Прыгоды Чорнага Прыжыжжа".	10.00. Ата-баты...
12.05. Клуб "Із-за-ву".	11.35. "Прыгоды Чорнага Прыжыжжа".	10.30. Разпарткі за Паўднёвай Афрыкі.
12.30. Дабрачынны канцэрт рок-гуртоў "Мяро", "Уліс", "Крэма" і "Новае неба".	12.00. Новае пакаленне выбірае.	11.00. Гадзіна фартуны.
14.00. "Мара". Док. фільм.	12.50. "Піф і Геркулес".	12.00. Рукі і шыяны раманы.
14.30. "Прыгоды ў каралеўстве".	13.00. "Падводная адэса каманды Кусто".	12.25. Мультифільм (ЗША).
15.05. Кінажурнал-93. Красавік.	14.00. Навіны.	12.40. Шэсць сотак.
16.20. Усе пачынаецца з дзяцінства.	14.20. Дзялог у прамым эфіры.	13.00. Весткі.
16.50. Топ-агент.	15.00. Клуб падарожнікаў.	13.25. Лепшыя гульні НБА.
17.20. Край. Саламея Русецкая, лектарка з Навагрудка.	15.50. Мультифільм "Кастер і яго сябры" (Англія). "Сапраўдныя палюўнікі на прыжыццё" (ЗША).	14.35. Шынок на Дняўскай.
18.00. Аўтарскі канцэрт пэдаггескіня А.Лявчанова.	16.50. Панарама.	15.20. Поэзер і Дохавіч.
19.35. Панарама.	17.30. Тэлеюжына.	15.50. У свеце жыццё.
20.05. Хакей. "Дынама" (Мінск) — "Нёман" (Гродна).	17.45. Навіны.	16.50. Новая прыгода Віні-Пуха.
20.45. Калыханка.	18.00. Дні і вечары. Перадача 3-й.	17.45. Вялікія цырк свету.
21.00. "Каст".	18.55. Надвор'е.	18.45. Свята кожнае дзень.
21.20. Маст. фільм "І я ікар" (Францыя).	19.00. КВЗ-93.	19.00. Весткі.
23.25. "Еўразія", мультифільм.	21.00. Вынікі.	19.25. "92-1" год часопіс "Выбор" прадстаўляе..." Музычны фільм.
23.55. Сібар-тот-20.	21.45. Спартыўны ўк-энд.	20.25. Кіно ў красавіку.
Канал "Останкіна"	22.00. Сёння. Рэалітыя праграма.	20.40. "Наш чалавек з Мекленбурга".
6.20. Навіны.	23.25. Тэлешоу "50х50".	21.25. У Кішы.
6.35. Ранішняе гімнастыка.	Канал "Расія"	22.00. Весткі.
6.45. Тэраж "Спортлото".		
7.00. Гадзіна слыху.		

ЭЛЕКТРОСЕРВИС

ПРОДАЖА	ВОССТАНОВЛЕНИЕ светочувствительных барабанов:	РЕМОНТ
• телефаксов,	• в ксероках CANON, AGFA, KONICA U-BIX, MINOLTA, RANK XEROX,	• ксероков, телефаксов, мониторов,
• пишущих машинок "Ромашка",	• в отечественных ксероках РЭМ, ЭРА и др.	• блоков питания компьютеров,
• офисных телефонов, автоответчиков,		• термоблоков в ксероках CANON FC/PC.
• диктофонов,		
• электронных записных книжек,		
• факс-машинок.		
ПОСТАВКА расходных материалов и запчастей для ксероков:	ТЕХОБСЛУЖИВАНИЕ импортных ксероков.	
CANON, RANK XEROX, KONICA U-BIX, NASHUA, OLIVETTI и др.		
Адрес: г.Минск, ул. Чернышевского, 10-508а. Телефон (0172) 66-02-15.		

НАРОДНАЯ
ГАЗЕТАРэкламнае бюро —
29-34-05, 27-33-96;
факс — (0172) 27-37-63.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў несцвярджаюцца за паданых даных, асабістых імён, географічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, калі ў матэрыялах змяшчаюцца даныя, якія не падлягаюць агульнаму публікацыі.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падключаючы пункту гледзяння аўтара. Лісты чытачоў друкуюцца на мове арыгінала. Рукапісы не рэдакуюцца і не вяртаюцца.

Рэдакцыя "Народнай газеты" прымае заказы на змяшчэнне аб'яў, рэкламы.

Рэдакцыйныя тэлефоны: грамадская прыёмная — 29-60-86; прыёмная галоўнага рэдактара — 29-60-80; намыскі галоўнага рэдактара — 29-60-04, 29-64-21, 27-22-16; крэдытнае бюро — 29-60-68; карцэты — 29-62-12; стыль-рэдактар — 29-64-04; мастак — 20-62-43; бухгалтэрыя — 29-60-21, 29-67-23; бізнес-бюро — 29-65-50.

Аглядальнікі па пытаннях дзейнасці: парламента рэспублікі, грамадска-палітычных арганізацый і рухаў — 29-66-04; урада рэспублікі — 29-68-12; маскоўскія Саветы — 29-61-56; дзяржаўныя органы — 29-64-78; аграарныя палітыкі — 29-60-42; экалагі, лясныя выхадчыкі чарніцкай трагедыі і НТП — 20-41-82; спецыяльная перадачы ў эканоміцы — 20-62-65; спецыяльная пера-

дачы сферы абслугоўвання — 29-69-68; сацыяльная выхадчыкі грамадскай думкі і аналізу поглядаў — 29-68-03; культуры і выхадчыкі адукацыі — 29-61-56; маральны і права — 29-69-87, 29-61-76; сацыяльна-аграарны асобы — 29-69-87; аператыўныя наладчы, фізкультуры і спорту — 20-83-97; палітычны камітатар — 29-65-01.

Тэлефоны карэспандэнтскага пункта: у Брэсце — 42-49-35; у Віцебску — 5-12-12; у Гомелі — 55-81-05; у Гродне — 45-35-61; у Мінску — 26-35-38; у Маскве — 167-78-67.

Адрас рэдакцыі: 220010, Мінск, Дом урада.

Індэкс 63868

Выходзіць штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка. 250 разоў у год.

Падпісана ў друку ў 19.10.

Газета адрукавана ў друкарні выдання "Беларускі Дом друку".

Спосаб друку — афарэты, фармат А-2

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар
Юсіф СЯРЭДЗІЧ

Падпісана ў друку ў 19.10.

Газета адрукавана ў друкарні выдання "Беларускі Дом друку".

Спосаб друку — афарэты, фармат А-2

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Понедельник, 5 апреля

Белорусское телевидение
17.00 Новости.
17.10 ТВ — школе. Белорусская литература. 6-й класс.
17.40 Мультифільм.
18.00 "И углы изба красна". Док. фільм.
18.30 Новости Би-би-си.
19.00 Областные новости (Брест).
19.10 Подготовка кадров для сельскаго хозяйства. Логойский район.

19.30 Выход из-за рубежа. Святыни земли белорусской.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Спортивный телекурьер.
21.55 "Охота на последнего журавля". Худ. фільм. 1-я і 2-я серыя.
23.35 НІКА.
23.50 Под куполом Вселенной.

Канал "Останкіно"
17.00, 20.00, 23.00 Новости.
17.25 Технодром.
17.35 НЭП.
18.05 Погода.
18.10 Премьера семисерийного художественного фильма "Белые одежды". 1-я серия.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Гол.

21.10 Пресс-клуб.
22.50 Глас народа.
23.20 Джам-сейнш.
24.00 Пресс-экспресс.
Канал "Россия"
17.25 Спасение 911.
18.20 Бизнес в России.
18.45 Праздник каждый день.
19.00, 22.00 Вести.
19.25 "Провал правосудия". Цикл

"Криминальные истории" (США).
20.20 Ретро-шлягер.
20.50 Мультифільм для взрослых.
21.00 Момент истины.
22.20 Звезды говорят.
22.25 Спортивная карусель.
22.30 Не битый диназавром.
22.45 На сессии ВС Российской Федерации.
23.00 Петербургский антажмент.

Вторник, 6 апреля

Белорусское телевидение
8.00 Утро республики.
8.10 Под куполом Вселенной.
8.25 "Все звезды". Фільм-концерт.
9.00 ТВ — школе. Белорусская литература. 6-й класс.
9.30 "Лада ОМС" представляет: "Мачеха".
10.20 "Карпатские родники". Фільм-концерт.
11.00 "Тяжба о наследстве". Док. фільм.
11.30 "Жалоба". Худ. фільм.
12.45 "Элга Брахмане". Фільм-концерт.
13.05 Клуб "Гав-гав".
13.30 Новости.
14.00 "Какое на дворе тысячелетие?". Научно-популярный фільм.
14.10 "Приключения Квентина Дорварда, стрелка королевской

гвардии". Худ. фільм.
15.45 "Весенние вариации". Фільм-концерт.
16.20 ТВ — школе. История Беларуси. 8-й класс.
17.00 Новости.
17.10 МТВ на Беларусь.
17.50 Любимому защитнику. Забота о больных детях.
18.20 Доска объявлений.
18.30 Новости Би-би-си.
19.00 Областные новости (Витебск).
19.10 Экономическая волна. Проблема безработицы в Минске. Прямая линия.
20.10 "Пока горит свеча...". По стихам Б.Пастернака.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 "Лада ОМС" представляет: "Мачеха".
22.25 Концерт мастеров искусств Беларуси.

23.25 НІКА.
23.40 Телебизжэ.
23.50 Под куполом Вселенной.
Канал "Останкіно"
5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00 Новости.
5.20 Утренняя гимнастика.
5.30 Утро.
7.45 Фирма гарантирует.
8.20 Веселые нотки.
8.35 Мультифільм.
8.45 "Просто Мария".
9.30 Во дворе на Садовом колпече.
10.00 Таланты и поклонники.
10.50 Пресс-экспресс.
11.20 Пармский бульвар.
11.30 Мультифільм.
11.40 "Встреча". Худ. фільм.
12.25 Деловой вестник.
14.40 Блокнот.
14.45 Концерт.
15.20 "Вот так я думаю...". Теле-

очерк.
15.30 Мультифільм.
16.00 Игорь. Телесериал. "Россия — боль моей души".
17.25 Два секрета из Лучевогорска.
17.50 Погода.
18.00 "Просто Мария".
18.45 Миниматара.
18.55 Тема.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.40 "Белые одежды". 2-я серия.
22.00 Музыкальное приношение.
23.25 Звуковая дорожка.
23.55 "К-2".
0.40 Пресс-экспресс.

Канал "Россия"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Времени деловых людей.
7.55 Мульти-пульти.
8.15 Момент истины.
9.10 "К-2" представляет: "Оскар-93".
10.55 "Розыгрыш". Худ. фільм.
12.25 Параллели.
12.40 Крестьянский вопрос.
13.25 По страницам "Вечернего салона".
15.00 Телебизжэ.
15.30 Там-там новости.
15.45 Музыкальный класс.
16.15 Космополис.
17.00 Коричная книга.
17.30 Господа-товарищи.
17.45 Парламентский час.
18.45 Праздник каждый день.
19.25 "Санта-Барбара".
20.15 Хит-дуг "Талина-Лина".
20.45 Хроника летающего треугольника.
21.00 Бесшумные лидеры.
21.30 Всего 17 часов... и Мексика.
22.20 Звезды говорят.
22.25 Спортивная карусель.
22.30 Балет Санкт-Петербурга.
23.10 Концерт джазовой музыки.

Среда, 7 апреля

Белорусское телевидение
8.00 Утро республики.
8.10 Под куполом Вселенной.
8.25 "Все звезды". Фільм-концерт.
9.00 ТВ — школе. История Беларуси. 8-й класс.
9.40 "Лада ОМС" представляет: "Мачеха".
10.30 Студия МЭТА.
11.25 "Шпаны". Худ. фільм.
12.50 "Портрет любимой женщины". Док. фільм.
13.30 Новости.
13.40 "Тема для покаяния". Худ. фільм.
14.35 "Семь криков в океане". Худ. фільм.
16.00 "Танцует Людмила Семеняка". Фільм-концерт.
17.00 Новости.
17.10 Литературный театр. "Пес-

ня матери".
17.30 Мультифільм.
18.00 Земля ждет сентября.
18.30 Новости Би-би-си.
19.00 Областные новости (Гомель).
19.10 "Крок" представляет: Кафе "Пять звезд".
19.55 Квартира в собственности.
20.30 Потребительские заботы.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 "Лада ОМС" представляет: "Мачеха".
22.25 Мастерская. Владимир Стельмашонков.
23.05 НІКА.
23.20 Под куполом Вселенной.
Канал "Останкіно"
5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00 Новости.
5.20 Утренняя гимнастика.

5.30 Утро.
7.45 Фирма гарантирует.
8.20 Мультифільм.
8.35 "Просто Мария".
9.20 "Цыганское счастье".
10.10 Наш музыкальный клуб.
10.50 Пресс-экспресс.
11.20 "Остров". Худ. фільм. 1-я и 2-я серии.
13.30 Мультифільм.
14.25 Телемост.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультифільм.
15.45 Джам.
16.15 Клуб 700.
16.50 Технодром.
17.25 Золотых булы!
17.50 Азбука собственности.
18.00 Погода.
18.05 "Просто Мария".
18.50 Актеры, актеры, актеры...
19.40 Спокойной ночи, малыши!

20.40 ТВ-версия.
21.20 Футбол. Лига чемпионов. "Телеборт" (Швеция) — "Милан" (Италия).
0.30 Пресс-экспресс.
Канал "Россия"
7.00, 13.00, 22.00 Вести.
7.25 Времени деловых людей.
7.55 Бесшумные лидеры.
8.45 Мульти-пульти.
8.50 Коричная книга.
9.20 Балет Санкт-Петербурга.
10.00 Джам.
10.30 Концерт джазовой музыки.
11.00 "Господи, оформи меня!". Худ. фільм.
12.40 Крестьянский вопрос.
13.25 Ретро-шлягер.
13.55 Пилитинг.
14.40 Досуг.
15.00 Бизнес: новые имена.

15.10 Там-там новости.
15.30 Музыкальный класс.
16.00 Дальний Восток.
16.45 Христианская программа.
17.15 Праздник каждый день.
17.25 "Русская трагедия". Часть 1-я.
18.25 Футбол. Кубок обладателей кубков. Полуфинал. "Спартак" (Москва) — "Антверпен" (Бельгия). В перерыве — Вести.
20.35 Наш сад.
21.05 "Санта-Барбара".
22.20 Звезды говорят.
22.30 Экран криминальных сообщений.
22.40 На сессии ВС Российской Федерации.
23.10 Баскетбольное обозрение.
23.40 Ожившие портреты.

Четверг, 8 апреля

Белорусское телевидение
8.00 Утро республики.
8.10 Под куполом Вселенной.
8.25 "Живые струны". Фільм-концерт.
9.00 "Лада ОМС" представляет: "Мачеха".
9.50 "Азовское море". Док. фільм.
10.45 "Ту-та". Худ. фільм. 1-я и 2-я серии.
12.55 "Я живу, чтобы увидеть вас...".
13.30 Новости.
14.30 "Вместе с Макаренком". Научно-популярный фільм.
14.40 "Лето было только здесь". Худ. фільм.
15.45 "Песни моей земли". Фільм-концерт.
16.30 ТВ — школе. История Беларуси. 5-й класс.
17.00 Новости.

17.10 Солгорская школа искусств.
18.00 "Чистый четверг".
18.30 Новости Би-би-си.
19.00 Областные новости (Гродно).
19.10 "Защитите мое письмо...".
19.15 Здоровье. Чернобыль: прошлое и будущее.
19.35 Позиция правительства.
20.25 Говорим по-белорусски.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 "Лада ОМС" представляет: "Мачеха".
22.25 Творческое молодежное объединение "Крок" представляет...
23.40 НІКА.
23.55 Телебизжэ.
0.05 Футбол. Чемпионат Беларуси. "Динамо" (Брест) — "Днепр" (Могилев). 2-й тайм.
0.50 Под куполом Вселенной.

Канал "Останкіно"
5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Новости.
5.20 Утренняя гимнастика.
5.30 Утро.
7.45 Фирма гарантирует.
8.20 Мультифільм.
8.45 "Просто Мария".
9.30 Утренние послелки.
10.10 До 16 и старше.
10.50 Пресс-экспресс.
11.20 Футбол. Лига чемпионов.
13.00 Возвращение в храм.
14.25 Телемост.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультифільм.
15.45 Джам.
16.15 Клуб 700.
16.50 Технодром.
17.25 Золотых булы!
17.50 Азбука собственности.
18.00 Погода.
18.05 "Просто Мария".
18.50 Актеры, актеры, актеры...
19.40 Спокойной ночи, малыши!

18.15 "Просто Мария".
19.00 Большая прогулка.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Лотто "Миллион".
21.10 "Белые одежды". 3-я серия.
21.15 Ветер-93. В перерыве (23.00) Новости.
24.00 Параллели-кокетки.
0.45 Пресс-экспресс.
Канал "Россия"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Времени деловых людей.
7.55 Новые времена старого города.
8.40 Наш сад.
9.10 Футбол. Кубок обладателей кубков. Полуфинал. "Спартак" (Москва) — "Антверпен" (Бельгия).
11.00 "Санта-Барбара".
12.40 Крестьянский вопрос.

13.25 М.Равель. "Волшебные истории".
14.25 Параллели.
14.45 Театр, где играют дети.
15.30 Там-там новости.
15.45 Мульти-пульти.
16.15 Панорама приватизации.
17.00 Так и живем.
17.30 М-рест.
17.45 Парламентский вестник.
18.00 "Русская трагедия". Часть 2-я.
19.25 Праздник каждый день.
19.35 "Санта-Барбара".
20.25 В мире авто- и мотоспорта.
21.00 На политическом Олимпе.
22.25 Звезды говорят.
22.